

Sygn. akt II Ca 798/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Renata Tabor
Sędziowie:	SSO Bogdan Łaskiewicz SSR del. Bożena Sztomber (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Zofia Szczęsłowicz

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. S. i E. S.

przeciwko D. S.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 18 czerwca 2013 r. sygn. akt IV RC 328/13

I. zmienia zaskarżony wyrok:

- 1. w punkcie I o tyle, że alimenty podwyższone od pozwanego D. S. na rzecz małoletniego powoda A. S. określa na kwotę po 700 (siedemset) złotych miesięcznie i oddala powództwo w pozostałym zakresie,**
- 2. w punkcie III w ten sposób, że należną Skarbowi Państwa kwotę opłaty obniża do wysokości 180 złotych;**

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. odstępuje od obciążenia powodów kosztami postępowania odwoławczego należnymi stronie pozwanej.

UZASADNIENIE

U. B., działając jako ustawowa przedstawicielka małoletnich powodów A. S. i E. S., wniosła o podwyższenie alimentów zasądzonych od D. S. na rzecz małoletniego A. S. z kwoty 500 zł do kwoty po 800 zł oraz na rzecz małoletniej E. z kwoty 400 zł do kwoty po 700 zł miesięcznie.

Pozwany D. S. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku alimenty zasądzone od pozwanego D. S. na rzecz małoletniej powódki E. S. w kwocie po 400 złotych miesięcznie i na rzecz małoletniego powoda A. S. w kwocie po 500 złotych miesięcznie wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 12 marca 2008 roku, wydanym w sprawie I C 259/08 – podwyższył z dniem 13 maja 2013 roku na rzecz małoletniej powódki E. S. do kwoty po 500 złotych miesięcznie i na rzecz małoletniego powoda A. S. do kwoty po 800 złotych miesięcznie, płatnej z góry do 10-go każdego miesiąca U. B. jako ustawowej przedstawicielce dzieci, z 13 % w stosunku rocznym, a w przypadku ich zmiany z ustawowymi odsetkami - w razie zwłoki w płatności rat (pkt I), a w pozostałej części powództwo oddalił (pkt II). Jednocześnie nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 240 złotych tytułem opłaty stosunkowej (pkt III) i wyrokowi w punkcie I-szym nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt IV).

Sąd I instancji ustalił, iż wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 12 marca 2008 roku wydanym w sprawie I C 259/08 rozwiązano przez rozwód związek małżeński U. B. (poprzednio S.) i D. S.. Władzę rodzicielską nad ich małoletnimi dziećmi A. i E. S. pozostawiono obojgu rodzicom, ustalając ich miejsce pobytu przy matce. Kosztami utrzymania i wychowania dzieci obciążono rodziców, zasądzając od pozwanego na rzecz małoletniego A. S. alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie, zaś na rzecz małoletniej E. S. w kwocie po 400 zł miesięcznie.

W tamtym czasie małoletni A. S. miał 12 lat, uczęszczał do szkoły podstawowej. Nie chodził na żadne dodatkowe zajęcia. Był dzieckiem alergicznym, spożywał przetwory z koziego mleka.

Małoletnia E. S. miała 3 lata. Korzystała z pieluch, co stanowiło wydatek 180 zł miesięcznie. Do kosztów jej utrzymania została wówczas zaliczona opłata za żłobek w wysokości 250 zł miesięcznie, do którego miała uczęszczać małoletnia.

Ustawowa przedstawicielka małoletnich U. B. miała 35 lat, z zawodu była ekonomistką. Była osobą bezrobotną, wcześniej prowadziła własną działalność gospodarczą, zajmowała się wyrabianiem w domu biżuterii artystycznej, 6-7 lat wcześniej pracowała jako krawcowa. Mieszkała wspólnie z dziećmi i pozwanym w ich wspólnym mieszkaniu, nie ponosiła za to żadnych opłat.

Pozwany D. S. miał 35 lat, z wykształcenia był inżynierem ochrony środowiska. Pracował jako funkcjonariusz (...), otrzymywał średnio wynagrodzenie netto 2.920 zł miesięcznie. Dojeżdżał do pracy w K., koszt dojazdów wynosił 180-300 zł miesięcznie. Ponościł opłaty związane z utrzymaniem mieszkania: czynsz 571 zł, prąd 80 zł, gaz 23 zł, Internet i telewizja 108 zł, telefony komórkowe 90 zł. Spłacał raty za zakup telewizora po 197 zł i za telefon syna 20 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy mając na uwadze treść art. 138 k.r.o. dokonał porównania sytuacji faktycznej zobowiązanego i uprawnionych do alimentacji w dacie ostatecznego orzekania o tym obowiązku ze stanem aktualnym.

Sąd ten ustalił, iż obecnie małoletni A. S. ma 17 lat. Jest uczniem I klasy liceum ogólnokształcącego, uczy się w klasie o profilu architektonicznym. Jeździ na rowerze wyczynowym, często doznaje kontuzji i złamań.

Małoletnia E. S. ma 8 lat. Uczęszcza do I klasy szkoły podstawowej. Pozostaje pod kontrolą poradni endokrynologicznej, według oświadczenia matki ma zalecone wykluczenie z diety niektórych preparatów.

Ustawowa przedstawicielka małoletnich U. B. ma 40 lat, wykształcenie wyższe ekonomiczne, z zawodu jest także krawcową. Od maja 2013 roku pracuje na 1/2 etatu jako pracownik biurowy, otrzymuje wynagrodzenie brutto 800

zł miesięcznie. Nie ma żadnego majątku. W dniu 17 września 2011 roku zawarła związek małżeński z M. B.. Jej mąż jest stolarzem, prowadzi własną działalność gospodarczą, z której osiąga dochody średnio 3.000 zł netto miesięcznie. Cięży na nim obowiązek alimentacyjny wobec 15-letniej córki w wysokości po 600 zł miesięcznie. U. B. wspólnie z małoletnimi dziećmi mieszka w 2-pokojowym mieszkaniu o powierzchni 45 m², którego najemcą jest jej mąż. Czynsz za lokal wynosi około 700 zł, opłata za prąd 120 zł.

Pozwany D. S. ma 40 lat, wykształcenie wyższe - inżynier ochrony środowiska. Nadal pracuje w (...), jego wynagrodzenie wzrosło do kwoty netto 4.086 zł. Do pracy w K. dojeżdża pociągiem, koszt biletu miesięcznego wynosi 280 zł. Mieszka sam w spółdzielczym 3-pokojowym mieszkaniu o powierzchni 50 m². Opłaty związane z utrzymaniem mieszkania stanowi czynsz 575 zł, prąd 61 zł, gaz 22 zł, Internet i TV 151 zł. Pozwany wykupuje też bilet miesięczny MPK za 80 zł, opłaca telefon w kwocie 89 zł. Posiada 10-letni samochód F. (...), kupił też 7-letniego V. (...), na ten cel zaciągnął pożyczkę w zakładzie pracy w wysokości 20.000 zł, miesięcznie spłaca raty po 1.000 zł do września 2014 roku. Dwa razy w miesiącu zabiera do siebie dzieci na weekendy, w tym czasie wspólnie wychodzą np. do kina, na basen, na pizzę.

Po dokonaniu analizy porównawczej w świetle zgromadzonego materiału dowodowego Sąd I instancji doszedł do przekonania, iż nastąpiła zmiana stosunków uprawniająca do ponownego określenia zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem powodów. Wskazał, że od daty zasądzenia alimentów w wyroku rozwodowym upłynęło ponad 5 lat. W tym czasie znacznie wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletnich powodów, spowodowane głównie zmianą stopnia edukacji, zainteresowaniami, a także ich naturalnym wzrostem, a co za tym idzie, większymi potrzebami w zakresie wyżywienia, zapewnienia stosownej do wieku odzieży, czy też środków higieny.

Zdaniem Sądu Rejonowego wzrost potrzeb szczególnie zauważalny jest w sytuacji małoletniego A. S.. W ocenie Sądu I instancji miesięczny usprawiedliwiony koszt utrzymania małoletniego A. S. oscyluje w granicach około 1.300 zł miesięcznie. Na koszty te składa się: wyżywienie – 500 złotych, telefon komórkowy – 40 złotych, bilet MPK- 40 złotych, wydatki szkolne, w tym na zakup artykułów kreślarskich – 200 złotych miesięcznie, środki higieny - 50 złotych, koszt zakupu ubrań, w tym odzieży sportowej – 300 złotych miesięcznie, opieka medyczna i inne nieprzewidziane wydatki – 50 złotych miesięcznie, rozrywka – 100 złotych miesięcznie. Sąd ten uznał, iż powód na kieszonkowe i inne własne wydatki może dorobić w zakładzie stolarskim swojego ojczyma w czasie wolnym od nauki, w przeszłości korzystał już bowiem z takiej możliwości.

Sąd Rejonowy określił miesięczny usprawiedliwiony koszt utrzymania małoletniej E. S. na poziomie około 900 złotych miesięcznie na co składa się: wyżywienie – 300 złotych miesięcznie, obiady szkolne – 60 złotych, środki czystości – 50 złotych, wydatki szkolne – 100 złotych miesięcznie, wydatek na odzież – 300 złotych miesięcznie, zainteresowania i rozrywka – 50 złotych miesięcznie, leki i inne nieprzewidziane wydatki – 50 złotych miesięcznie. Zdaniem Sądu Rejonowego matka powódki nie udowodniła, iż ponosi wyższe kwoty wyżywienia w związku z koniecznością stosowania specjalistycznej diety, nie świadczy o tym sama konieczność eliminacji soi i jajek zakupywanych w sklepie. Małoletnia powódka, podobnie jak jej brat, jest osobą ogólnie zdrową, a fakt leczenia w poradni specjalistycznej nie powoduje żadnych dodatkowych kosztów.

Sąd I instancji rozkładając obowiązek alimentacyjnym pomiędzy obojga rodziców wziął pod uwagę fakt, iż od czasu poprzedniego orzekania o alimentach znacznej poprawie uległa sytuacja finansowa pozwanego, gdyż jego wynagrodzenie wzrosło o kwotę netto 1.166 zł miesięcznie, w rzeczywistości jednak jego dochody są wyższe, bowiem dodatkowo w ciągu roku otrzymuje jednorazowo „trzynastą” pensję, „mundurówkę” w wysokości 2.000 zł, której część przeznacza na potrzeby małoletnich, nagrodę na dzień (...) 600 zł, dodatek do wypoczynku 1.000 zł. Nie zmieniła się sytuacja mieszkaniowa pozwanego, obecnie mieszka sam, jednak także w czasie rozwodu, mimo, iż zamieszkiwał z rodziną, samodzielnie opłacał wszystkie rachunki, których wysokość pozostaje w porównywalnej wysokości. Nadal ponosi też koszty dojazdu do pracy, koszty te są także porównywalne, wcześniej bowiem jeździł samochodem, wydając na paliwo do 300 zł miesięcznie, obecnie wykupuje bilety kolejowe za 280 zł miesięcznie. W 2008 roku spłacał też kredyty w łącznej kwocie 217 zł, obecnie jego nowym obciążeniem finansowym jest spłata pożyczki po 1.000 zł miesięcznie, zaciągniętej na zakup drugiego samochodu, lecz była to jego własna decyzja dla podniesienia standardu

posiadanego auta. Sąd I instancji uwzględnił, iż pozwany utrzymuje regularne kontakty z dziećmi, zabiera je do siebie na weekendy dwa razy w miesiącu, ponosząc w tym czasie we własnym zakresie koszty ich utrzymania. Uwzględnił też fakt, iż poprzednio matka planowała posłać E. do żłobka za 250 zł miesięcznie, obecnie tę kwotę można rozdysonować na inne potrzeby córki. W pozostałym zakresie koszt utrzymania małoletnich dzieci powinna ponosić ich matka, która wykorzystując w pełni wszystkie swoje możliwości zarobkowe jest w stanie osiągnąć łącznie z pracą biurową miesięczny dochód około 2.000 zł miesięcznie. Ponadto zawarła drugi związek małżeński, prowadzi więc wspólne gospodarstwo domowe z mężem, który osiąga własne dochody i partycypuje w stałych kosztach utrzymania mieszkania i wspólnego prowadzenia gospodarstwa domowego.

Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy powołał art. 138 k.r.o. i art. 135 § 1 k.r.o., o kosztach procesu orzekł na mocy art. 98 k.p.c., zaś rygor natychmiastowej wykonalności w części dotyczącej podwyższonego obowiązku alimentacyjnego nadał na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany w części, tj.:

- **w pkt I w części podwyższającej z dniem 13 maja 2013 roku alimenty zasądzone od pozwanego wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 12 marca 2008 roku na rzecz małoletniej powódki E. S. z kwoty 400 zł na kwotę powyżej 450 złotych miesięcznie, tj. w części podwyższającej alimenty o kwotę ponad 50 złotych i na rzecz małoletniego A. S. z kwoty 500 złotych na kwotę powyżej 600 złotych miesięcznie, tj. w części podwyższającej alimenty o kwotę ponad 200 złotych,**
- **w pkt III w części rozstrzygającej o kosztach postępowania przed Sądem I instancji,**
- **w pkt IV nadającej wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części dotyczącej alimentów zasądzonych na rzecz małoletniej powódki o kwotę ponad 450 złotych i na rzecz małoletniego powoda o kwotę ponad 600 złotych.**

Wyrokowi w zaskarżonej części zarzucił:

1) **istotne naruszenie prawa materialnego, to jest art. 133 § 1 k.r.o. poprzez błędną wykładnię i ich niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, że obowiązek alimentacyjny powinien w większej mierze obciążać pozwanego, chociaż jak zaważył Sąd I instancji pozwany utrzymuje regularne kontakty z dziećmi, zabiera je do siebie na weekendy dwa razy w miesiącu ponosząc w tym czasie we własnym zakresie dodatkowe koszty ich utrzymania, a tym samym wbrew stanowisku Sądu Rejonowego rodzice powinni ponosić koszty utrzymania małoletnich powodów w równych częściach;**

2) **istotne naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:**

a) art. 231 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, wybiórczej i dowolnej jego ocenie i w konsekwencji sprzeczność istotnych ustaleń z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie przez:

- **ustalenie, iż na wydatki małoletniego syna stron, w tym zakup przyborów kreślarskich zasadna jest kwota 200 złotych miesięcznie, podczas gdy z informacji jakie posiada pozwany od małoletniego syna wydatki te plasują się w granicach 100 zł miesięcznie, na co też wskazuje doświadczenie życiowe, a co za tym idzie ustalenie przez Sąd, że usprawiedliwiony koszt utrzymania małoletniego A. oscyluje w granicach ok. 1.300 złotych miesięcznie podczas gdy z pewnością nie jest to kwota wyższa niż 1.200 złotych miesięcznie;**

- *ustalenie, iż dochody pozwanego są wyższe niż kwota ok. 1.166 zł miesięcznie, o którą to kwotę netto wzrosło miesięcznie wynagrodzenie pozwanego, gdyż pozwany otrzymuje „trzynastką” pensję, „mundurówkę” w wysokości 2.000 złotych, nagrodę na dzień (...) i dodatek do wypoczynku, podczas gdy kwota w wysokości 2.000 zł na „mundurówkę” jest to kwota jaką otrzymuje pozwany raz w roku na zakup munduru i odzieży niezbędnej do pełnienia przez niego funkcji oraz czyszczenie i w związku z tym nie powinna ona w żaden sposób być brana pod uwagę przy ustalaniu dochodów pozwanego,*
- *ustalenie, iż zaciągnięcie spłaty pożyczki po 1.000 złotych miesięcznie na zakup drugiego samochodu stanowi wydatek na tego rodzaju potrzeby, które rodzice mogą zaspokajać dopiero wtedy, gdy wystarcza im na stosowne utrzymanie dzieci, a co za tym idzie spłata kredytu nie może w negatywny sposób wpływać na zmniejszenie udziału pozwanego w ponoszeniu kosztów utrzymania dzieci, pomimo że pozwany wskazywał, iż posiadany dotychczas przez niego samochód F. (...) jest wystawiony na sprzedaż bynajmniej nie w kwestii podniesienia standardu posiadanego auta tylko co umknęło uwadze sądu z powodu faktu, iż z racji wieku (10 lat) pozwany zmuszony był stale partycypować w wydatkach związanych z naprawą samochodu, co okazywało się ekonomicznie nieuzasadnione, ponadto pozwany z racji wykonywania zawodu musi również liczyć się z możliwością stawienia się w pracy na „żądanie”, a co za tym idzie posiadanie samochodu jest w powyższych okolicznościach konieczne i uzasadnione;*
- *ustalenie, iż pozwanego winien obciążać obowiązek alimentacyjny w większej wysokości niż matkę powodów, gdyż zdaniem Sądu I instancji od czasu poprzedniego orzekania o alimentach znacznej poprawie uległa sytuacja finansowa pozwanego chociaż w chwili obecnej nie ma przesłanek, aby przedstawicielka ustawowa była obciążana w mniejszym stopniu obowiązkiem alimentacyjnym skoro, zdaniem Sądu I instancji, matka dzieci wykorzystując w pełni swoje możliwości zarobkowe jest w stanie osiągnąć łącznie z pracą biurową miesięczny dochód około 2.000 złotych, nadto jak wskazał Sąd zawarła drugi związek małżeński, prowadzi więc wspólne gospodarstwo domowe z mężem, który osiąga własne dochody i partycypuje w stałych kosztach utrzymania mieszkania i wspólnego prowadzenia gospodarstwa domowego, a co za tym idzie również matce powodów w znacznej mierze uległa poprawa sytuacji materialnej,*

co skutkowało tym, iż Sąd I instancji podwyższył z dniem 13.05.2013 r. alimenty na rzecz małoletniej powódki E. S. do kwoty po 500 złotych miesięcznie, zaś na rzecz małoletniego powoda A. S. do kwoty po 800 złotych miesięcznie, płatne z góry do 10-go każdego miesiąca U. B. jako ustawowej przedstawicielce dzieci z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności rat;

b) art. 232 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. polegające na uznaniu za udowodnione okoliczności, z których przedstawicielka wywodziła roszczenie, a mianowicie, że wydatki szkolne na syna plasują się około 200 złotych miesięcznie, czy też, iż dochody jej obecnego małżonka wynoszą miesięcznie ok. 3.000 złotych, pomimo że matka powodów nie przedstawiła na te okoliczności żadnych dowodów chociaż w odpowiedzi na pozew pozwany wnosił o zobowiązanie matki powodów do przedłożenia określonych dowodów - vide: punkt 3-5 odpowiedzi na pozew.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i odmienne orzeczenie co do istoty sprawy poprzez:

a. ustalenie obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniej powódki E. S. na kwotę 450 złotych miesięcznie i na rzecz małoletniego powoda A. S. na kwotę 600 złotych i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie,

- b. **orzeczenie o kosztach postępowania za I instancję w zależności od wyniku sprawy,**
- c. **uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności w zaskarżonym zakresie,**
- d. **zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.**

SĄD OKRĘGOWY USTALIŁ I ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie w części.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego co do kosztów utrzymania małoletniej powódki, możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców powodów oraz rozkładu obowiązku alimentacyjnego. Weryfikacji wymagały natomiast ustalenia Sądu Rejonowego w przedmiocie kosztów utrzymania małoletniego powoda, co wpłynęło na zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego.

Określenie wysokości świadczeń alimentacyjnych uwarunkowane jest zarówno kosztami utrzymania (wyżywienie, mieszkanie, odzież, leczenie), jak i wychowania w odniesieniu do dzieci (dbałość o fizyczny i intelektualny rozwój). W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy przeprowadził rzetelną analizę potrzeb małoletniej powódki określając miesięczny koszt jej utrzymania na kwotę około 900 złotych miesięcznie. Pozwany na etapie apelacji nie kwestionował ustaleń Sądu I instancji w tym zakresie. Pozwany podważał natomiast ustalone przez Sąd Rejonowy koszty utrzymania małoletniego powoda w części odnoszącej się do wydatków szkolnych w kwocie 200 złotych miesięcznie zarzucając w tym zakresie dowolność ustaleń Sądu Rejonowego. W ocenie Sądu Okręgowego zarzut ten jest zasadny.

Małoletni A. S. uczęszcza do szkoły średniej, do klasy o profilu architektonicznym, co wiąże się z koniecznością zakupu artykułów kreślarskich i rysunkowych. Niemniej jednak sama przedstawicielka ustawowa podała na rozprawie przed Sądem I instancji, iż w ciągu całego roku na przyrządy i artykuły kreślarskie wydała łącznie 400 złotych (k. 20). Nie można przy tym tracić z pola widzenia, że poza deklaracją przedstawicielki ustawowej wysokość wydatków szkolnych poniesionych w związku z nauką powoda nie została udokumentowana. Dowód z faktury VAT z lipca 2013 roku załączonej do odpowiedzi na apelację, choć nie jest spóźniony, dokumentuje jedynie część wydatków na podręczniki, ponadto z odpowiedzi na apelację wynika, że podręczniki te przedstawicielka ustawowa kupiła córce. Materiał dowodowy zebrany w sprawie nie potwierdza zatem, aby zasadnym było ustalenie wydatków szkolnych w przypadku powoda na kwotę aż 200 złotych miesięcznie. Wysokość wydatków na taką kwotę w skali miesiąca nie została udowodniona, ponadto nie znajduje uzasadnienia w zasadach doświadczenia życiowego. Zdaniem Sądu Okręgowego wydatki szkolne, w tym wydatki związane z zakupem podręczników i artykułów kreślarskich, opłaceniem składek na ubezpieczenie, komitet rodzicielski itp., w pełni zaspokoi kwota po 100 złotych miesięcznie.

Uwzględniając, iż poza wydatkami szkolnymi pozwany nie kwestionował wysokości pozostałych wydatków na utrzymanie syna ustalonych przez Sąd I instancji, miesięczny koszt utrzymania powoda A. S., zaspokajający jego usprawiedliwione potrzeby, należy określić na poziomie 1.200 złotych miesięcznie, jak wskazywał skarżący.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego co do tego, iż pozwany powinien łożyć na utrzymanie powodów w większym zakresie, niż przedstawicielka ustawowa małoletnich. Analiza materiału dowodowego zebranego w sprawie nie pozwoliła bowiem przyjąć, iż zobowiązani do alimentacji powinni partycypować w kosztach utrzymania powodów w równych częściach. Możliwości zarobkowe pozwanego są dwukrotnie wyższe, niż realne możliwości zarobkowe przedstawicielki ustawowej, gdyż wysokość wynagrodzenia za pracę otrzymywanego przez pozwanego kształtuje się na poziomie około 4.000 złotych netto miesięcznie. Tymczasem realne możliwości zarobkowe matki powodów, przy pełnym wykorzystaniu tych możliwości, nie przekraczają kwoty 2.000 złotych netto miesięcznie. Co istotne, pozwany ma stałe i pewne źródło utrzymania, a poza miesięcznym wynagrodzeniem otrzymuje dodatek za brak lokalu, ponadto jednorazowo tzw. trzynastkę i dodatek do wypoczynku, może również liczyć na nagrody, co dodatkowo powinno motywować go do pracy. W ocenie Sądu Okręgowego tzw. mundurówka nie powinna być uwzględniana przy obliczaniu dochodu, gdyż jest to jednorazowy w skali roku dodatek specjalny na pokrycie

kosztów utrzymania munduru i zakupu odzieży niezbędnej do pełnienia funkcji funkcjonariusza (...). Niemniej jednak nawet przy pominięciu tego dodatku dochód pozwanego uzyskiwany w skali miesiąca ponad dwukrotnie przekracza dochód możliwy do osiągnięcia przez przedstawicielkę ustawową. Jednocześnie nie można pomijać, że sytuacja zawodowa przedstawicielki ustawowej jest znacznie mniej stabilna, niż sytuacja zawodowa pozwanego. Przedstawicielka ustawowa pracuje na podstawie umowy o pracę na czas określony na pół etatu i jak trafnie przyjął Sąd Rejonowy, może podejmować prace dorywcze, co jednak nie gwarantuje stabilizacji.

Analiza porównawcza sytuacji zobowiązanych do alimentacji z daty orzekania w sprawie rozwodowej z sytuacją obecną prowadzi do wniosku, iż aktualnie sytuacja ta jest korzystniejsza w przypadku obojga zobowiązanych. Nie ulega jednak wątpliwości, iż sytuacja finansowa pozwanego uległa diametralnej poprawie, gdyż wysokość wynagrodzenia znacząco wzrosła, przy niezmienionej sytuacji mieszkaniowej i zbliżonych wydatkach na swoje utrzymanie. Wprawdzie doszedł wydatek z tytułu spłaty pożyczki zaciągniętej w zakładzie pracy na zakup samochodu, którą pozwany spłaca w ratach po 1.000 złotych miesięcznie i choć wydatek ten należy uznać za uzasadniony z uwagi na konieczność dojazdów do pracy, to jednak okoliczność ta nie może negatywnie rzutować na zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego. Osoba, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, musi się z tym liczyć przy podejmowaniu decyzji o zaciągnięciu zobowiązań i ich wysokość musi planować stosownie do posiadanych możliwości z uwzględnieniem obowiązku alimentacyjnego (zob. wyrok SN z dnia 12.11.1976r., II CRN 236/76, LEX nr 7875). Pozwany zaciągając pożyczkę w znacznej kwocie powinien zatem mieć na uwadze wysokość zobowiązań alimentacyjnych oraz okoliczność, iż koszty utrzymania dzieci z zasady rosną. Pozwany powinien zatem uzgodnić warunki umowy pożyczki (wysokość rat i okres całkowitej spłaty pożyczki) w taki sposób, by nowe zobowiązanie nie kolidowało z obowiązkiem alimentacyjnym. Jeśli nie było możliwości zaciągnięcia pożyczki w zakładzie pracy na korzystniejszych warunkach, to pozwany powinien był rozważyć możliwość pozyskania środków finansowych z innego źródła, choćby w ramach umowy o kredyt.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż miejsce pobytu powodów zostało określone przy matce i to matka jest rodzicem pierwszoplanowym, który na co dzień ponosi główny ciężar dbałości o utrzymanie i wychowanie dzieci. Wprawdzie powód z uwagi na wiek nie wymaga już tak znacznych starań osobistych o jego wychowanie, jak powódka, niemniej jednak to przedstawicielka ustawowa prowadzi gospodarstwo domowe, pierze, sprząta, gotuje dzieciom, wobec czego jej wkład w wychowanie i utrzymanie małoletnich powodów jest nadal istotny. Jak stanowi zaś art. 135 § 2 kro wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego i w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

W tym stanie rzeczy różnicowanie zakresu obowiązku alimentacyjnego rodziców powodów było zasadne, a zarzut naruszenia w tym zakresie prawa materialnego jest chybiony.

Określenie kwoty alimentów od rodzica na rzecz dziecka stanowi wypadkową usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanych do alimentacji oraz wkładu osobistych starań rodzica w utrzymanie i wychowanie dziecka. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż kwotę alimentów podwyższonych przez Sąd Rejonowy do poziomu po 800 złotych miesięcznie na rzecz powoda A. S. należy ustalić na kwotę po 700 złotych miesięcznie i oddalić powództwo ponad tę kwotę. Zdaniem Sądu Okręgowego należne powodowi A. S. alimenty podwyższone ostatecznie do kwoty po 700 złotych miesięcznie oraz alimenty na rzecz powódki E. S. podwyższone przez Sąd I instancji do kwoty po 500 złotych miesięcznie, są adekwatne do zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanego. W konsekwencji apelacja w dalej idącym zakresie, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw, nie zasługiwała na uwzględnienie.

Z uwagi na zmianę rozstrzygnięcia Sądu I instancji w części dotyczącej zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powoda A. S. zmianie podlegało również rozstrzygnięcie o kosztach sądowych. Ostatecznie powództwo zostało uwzględnione na łączną kwotę 1.200 złotych, co w porównaniu do łącznej kwoty alimentów przed ich podwyższeniem daje różnicę 300 złotych na korzyść powodów. W konsekwencji opłatę należną Skarbowi Państwa od pozwanego należało obniżyć do kwoty 180 złotych (300 złotych x 12 miesięcy x 5 %).

Mając powyższe na uwadze orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c., jak w sentencji.

Sąd Okręgowy na mocy art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania powodów kosztami postępowania odwoławczego należnymi stronie pozwanej uznając, iż w sprawie wystąpiły zarówno podmiotowe (wiek powodów oraz brak dochodów i majątku po stronie powodów), jak i przedmiotowe (sprawa o podwyższenie alimentów) przesłanki pozwalające na zastosowanie zasady słuszności.